Purushottamaproktam Putripraptyai Karaniyam Putrivratavarnanam

पुरुषोत्तमप्रोक्तं पुत्रीप्राप्त्यै करणीयं पुत्रीव्रतवर्णनम्

Document Information

Text title : Purushottamaproktam Putripraptyai Karaniyam Putrivratavarnanam

File name : puruShottamaproktaMputrIprAptyaikaraNIyaMputrIvratavarNanam.itx

Category : misc, lakShmInArAyaNIyasaMhitA

Location : doc_z_misc_general

Proofread by : PSA Easwaran

Description/comments : lakShmInArAyaNIyasaMhitA | khaNDa 3 | adhyAya 122/66-115||

Latest update : April 12, 2026

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

April 12, 2026

sanskritdocuments.org

पुरुषोत्तमप्रोक्तं पुत्रीप्राप्त्यै करणीयं पुत्रीव्रतवर्णनम्

श्रीनारायणीश्रीरुवाच ।
कीदृशं तद्व्रतं प्रोक्तं पुत्रीव्रतं मखात्मकम् ।
आद्यन्तं सफलं स्याद्यत्तत्तथा मे विधिं वद ॥ ६६॥

श्रीपुरुषोत्तम उवाच ।
शृणु पुत्रीव्रतं माता कम्भरा यच्चकार ह ।
महालक्ष्मीर्ललिताश्रीः सपुत्री सा ततोऽभवत् ॥ ६७॥

फाल्गुनस्याऽसिते चाऽऽद्ये पक्षे वै पञ्चमीतिथौ ।
पुत्रीव्रतं प्रकर्तव्यं मात्रा सौभाग्यसम्पदा ॥ ६८॥

चतुर्थ्यास्तु निशायां वै दुग्धपानपरा भवेत् ।
ब्रह्मचर्यपरा स्याच्च भवेद्भूतलशायिनी ॥ ६९॥

दुष्टस्वप्नं यथा न स्यात्तथा निद्रां विधाय वै ।
ललिताश्रीमहालक्ष्मीं स्मृत्वोत्थाय क्षणं च ताम् ॥ ७०॥

ध्यात्वा चतुर्भुजां लक्ष्मीं स्वर्णचम्पकरोचनाम् ।
युवतीं च हरिद्वर्णाम्बरां स्वर्णविभूषिताम् ॥ ७१॥

आलिप्तां चन्दनाद्यैश्च गन्धसारसुगन्धिताम् ।
प्रसन्नवदनां पद्मगर्भाभकरपत्तलाम् ॥ ७२॥

रूपानुरूपावयवां चन्द्राभमुखशोभिताम् ।
ताम्बूलचर्वणरक्ताधरशोभाविराजिताम् ॥ ७३॥

यौवनपूरसंशोभद्विग्रहां पुष्टरूपिणीम् ।
ध्यात्वा स्नात्वा ततः स्वर्णमूर्तौ तां पूजयेत् सती ॥ ७४॥

सङ्कल्पयेन्महालक्ष्मि! पुत्र्यर्थं पञ्चमीव्रतम् ।
करोम्यद्य निराहारं निर्विघ्नं पूर्णमस्तु मे ॥ ७५॥

तन्निमित्तं पूजनं ते मातः करोमि शोभनम् ।
आगच्छाऽत्राऽऽसने तिष्ठ गृह्ण पाद्यं शुभार्घ्यकम् ॥ ७६ ॥

आचमनं ततः पञ्चामृतस्नानं विधेहि च ।
अभिषेकं गन्धिजलैर्गन्धिसारयुतैः कुरु ॥ ७७॥

वस्त्राभरणभूषालङ्कारशृङ्गारकं वह ।
सौभाग्यद्रव्यसिन्दूरान् पुष्पहारान् प्रयुङ्क्ष्व च ॥ ७८॥

धूपं दीपं च नैवेद्यं दुग्धसारं च पायसम् ।
मिष्टान्नानि विचित्राणि भुङ्क्ष्व शाकफलानि च ॥ ७९॥

जलपानं ततस्ताम्बूलकं स्वीकुरु चोत्तमम् ।
आरार्त्रिकं पुष्पमालां प्रार्थनां स्वीकुरु ध्रुवाम् ॥ ८०॥

प्रदक्षिणां नमस्कारान् दण्डवत् स्वीकुरु त्वथ ।
देहि पुत्रीं त्वत्सरूपां सर्वसौभाग्यशालिनीम् ॥ ८१॥

सर्वाङ्गशोभनां रम्यां पद्मिनीं मन्थरागतिम् ।
सेविकां तोषहेतुं च दिव्यर्द्धिं शान्तिचन्द्रिकाम् ॥ ८२॥

दीर्घजीवां च नीरोगां सम्पदामीश्वरीं सतीम् ।
वंशशोभां पतिपुत्रभाग्यवतीं च सद्गुणाम् ॥ ८३॥

परमेश्वरभक्तां ते भक्तां देहि सुपुत्रिकाम् ।
इत्यभ्यर्थ्य ततो भक्तिं कुर्यात् कीर्तनरूपिणीम् ॥ ८४॥

जपमालां यथाशक्त्यावर्तयेद्भक्तिमानसा ।
मध्याह्नेऽपि सुनैवेद्यं जलं ताम्बूलकं दिशेत् ॥ ८५॥

प्रस्वापयेत्ततश्चोत्थापयेत् फलं समर्पयेत् ।
जलं समर्पयेद्रात्रावारार्त्रिकं सुपूजनम् ॥ ८६॥

कुङ्कुमाऽबीरकस्तूरीकर्पूरकुसुमादिभिः ।
पायसाद्यैर्भोजनं च कारयित्वाऽथ नर्तनम् ॥ ८७॥

कीर्तनं गायनं चापि चरेज्जागरणं निशि ।
व्रतकर्त्री ततः प्रातः स्नात्वा संस्नाप्य मातरम् ॥ ८८॥

महालक्ष्मीं पूजयित्वा सम्भोज्याऽऽरार्त्रिकोत्तरम् ।
देहि पुत्रीं व्रतं पूर्णं कृतं क्षमां कुरु व्रते ॥ ८९॥

अपूर्णं पूर्णतां यातु त्वत्प्रतापात् परेश्वरि ।
इत्यभ्यर्थ्य नमस्कृत्वा विसर्जयेत्ततः परम् ॥ ९०॥

पतिं स्वं भोजयित्वा तत्पादाङ्गुष्ठजलामृतम् ।
लक्ष्मीप्रसादसहितं पीत्वा भोजनमाचरेत् ॥ ९१॥

दद्याद्दानानि विधिना यथाशक्ति यथाधनम् ।
कन्यायोग्याम्बरभूषाशृङ्गारादि समस्तकम् ॥ ९२॥

कन्यकां भोजयेदष्टाऽवरां दद्यात्सुदक्षिणाम् ।
एवं कुर्याद्व्रतं लक्ष्मि पुत्रीप्राप्तिप्रदायकम् ॥ ९३॥

कृष्णे यथा तथा शुक्ले चतुर्विंशतिपञ्चमीः ।
कुर्यान्निरुक्तरूपेण व्रतिनी पुत्रीदायिनीः ॥ ९४॥

स्वप्ने त्वागत्य सा ब्रूयान्महालक्ष्मीः सुकन्यका ।
पुत्री ते भाविनी साध्वि वर्षव्रतोत्तरं ततः ॥ ९५॥

उद्यापनं प्रकुर्याच्च शय्यादानसमन्वितम् ।
महालक्ष्मीप्रपूजां च कारयेत् सर्वभद्रके ॥ ९६॥

महोत्सवं कारयेच्च धेनुं दद्यात् सवत्सिकाम् ।
कन्यादानं दापयेच्च यथाशक्ति यथाधनम् ॥ ९७॥

नमो लक्ष्म्यै नमो धिष्ण्यै नमः पुत्र्यै नमः श्रियै ।
रमायै ललितायै च महालक्ष्म्यै नमोऽस्तु ते ॥ ९८॥

यथर्तुपुष्पमालाद्यैर्यथर्तुफलसद्रसैः ।
प्रीयतां मे महालक्ष्मि पुत्रीदात्री च मे भव ॥ ९९॥

एवमाराधयेद्देवीं कम्भराश्रीं सदा व्रते ।
वित्तशाठ्यं न वै कुर्यात् कन्या शठा न जायते ॥ १००॥

गर्भिणी सूतिका वापि रोगिणी शुद्धिवर्जिता ।
आपद्गता स्त्रियाऽन्यथा कारयेत् प्रयता स्वयम् ॥ १०१॥

अतिदुर्भाग्ययुक्ताया वर्षत्रयव्रतैर्ध्रुवम् ।
पुत्रीप्राप्तिर्भवेदेव ललिताश्रीकृपाकणात् ॥ १०२॥

पुत्रीप्रसवमालोक्य व्रतं देव्यै समर्पयेत् ।

व्रतं पुत्रीफलान्तं वै कर्तव्यं चिरमेव हि ॥ १०३॥

आरम्भः फाल्गुने कृष्णे समाप्तिः पुत्रिकाऽर्जने ।
कम्भराश्रीमहालक्ष्म्या कृतमासीत् त्विदं व्रतम् ॥ १०४॥

सन्तोषाख्या वासुदेवी लक्ष्मीस्तेन सुताऽभवत् ।
इत्येतत्कथितं लक्ष्मि व्रतं परमपावनम् ॥ १०५॥

पुत्रीव्रतं नरो नारी कृत्वा पुत्रीमवाप्नुयात् ।
समुद्रः कृतवानेतल्लक्ष्मीं पुत्रीमवाप सः ॥ १०६॥

सदाशिवः कृतवाँश्च जयां पुत्रीमवाप सः ।
ब्रह्मा व्रतं कृतवाँश्च ललितां प्राप वै सुताम् ॥ १०७॥

दिशो व्रतं कृतवत्यश्चापुः पद्मावतीं सुताम् ।
सूर्यो व्रतं कृतवाँश्च प्रभां पुत्रीमवाप ह ॥ १०८॥

कल्पद्रुमा व्रतं कृत्वा श्रीं पुत्रीमापुरेव ते ।
दिव्या विभूतिरेवैतत् कृत्वाऽऽप माणिकीं सुताम् ॥ १०९॥

वैराजी च व्रतं कृत्वा कमलामाप पुत्रिकाम् ।
ख्यातिश्चैतद्व्रतं कृत्वा प्राप श्रीभार्गवीं सुताम् ॥ ११०॥

धरणिस्तद्व्रतं कृत्वा प्राप पद्मावतीं सुताम् ।
एवमेतन्नान्यथाऽस्ति सफलं तद्व्रतं ध्रुवम् ॥ १११॥

कन्यार्थी निजपत्नीं सङ्गच्छेद्वै पञ्चमेऽथवा ।
सप्तमे नवमे चैकादशे त्रयोदशे च वा ॥ ११२॥

पञ्चदशे शुभे काले दिनसङ्ख्यागते निशि ।
बीजदाने कन्यका सा जायते गर्भसम्भवा ॥ ११३॥

बीजदाने वायुदेवो वामपार्श्वे गतिप्रदः ।
तदा कन्या भवेदेव दक्षपार्श्वे कुमारदः ॥ ११४॥

एवमेतन्न सन्देहस्ततो ज्ञात्वा व्रजेदृतुम् ।
पठनाच्छ्रवणादस्य वंशदं सत्फलं भवेत् ॥ ११५॥

इति श्रीलक्ष्मीनारायणीयसंहितायाः द्वापरयुगसन्तानात्मकस्य तृतीयखण्डे
१२२-अध्यायान्तर्गतं पुरुषोत्तमप्रोक्तं पुत्रीप्राप्त्यै
करणीयं पुत्रीव्रतवर्णनं सम्पूर्णम् ।

लक्ष्मीनारायणीयसंहिता । खण्ड ३। अध्याय १२२/६६-११५॥

lakShmInArAyaNIyasaMhitA . khaNDa 3. adhyAya 122/66-115..

Proofread by PSA Easwaran

Purushottamaproktam Putripraptyai Karaniyam Putrivratavarnanam

pdf was typeset on April 12, 2026

Please send corrections to *sanskrit@cheerful.com*